

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2014 > Videnbase og specialrådgivning > Vurdér grovfoderudbytterne og overvej behovet for helsæd

Vurdér grovfoderudbytterne og overvej behovet for helsæd

Det ser fornuftigt ud med både græs og majs. Skal der suppleres med helsæd, er det vigtigt at vælge det rigtige høsttidspunkt, ligesom det er afgørende at passe på udlægget. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Græsmarkerne har overvintret godt, og mange steder har udbytterne i 1. og 2. slæt været højere end normalt, men der er tørke i flere områder. Majsen blev sået forholdsvis tidligt og udvikler sig godt. Tag et tjek på foderbeholdningerne og supplér om nødvendigt med helsæd eller indkøbt majs, hvis der er behov for det.

Vurderet ud fra antallet af [majsvarmeenheder](#) er udviklingen af majs på niveau med eller nogle få dage foran udviklingen på samme tidspunkt i 2013. Bliver vejret med normale temperaturer, begynder høsten af majshelsæd i de luneste egne i september og i de køligste egne i oktober. Udsigterne for at producere kolbe- og kernemajs i år ser godt ud.

Udbytte og kvalitet i perioden fra grønafrøde til helsæd

1. Kornhelsæd

I veludviklet korn er udbyttet højest og kvaliteten bedst ved vækststadium 83-85. Fra kornets skridning og frem til dette tidspunkt sker der en stor produktion i kornhelsæd ofte 100-130 foderenheder pr. hektar pr. dag.

I korn øges afgrødens fordøjelighed i tiden op til høst af helsæd. For tidlig høst giver derfor både et betydeligt lavere udbytte og en lavere foderværdi.

2. Ærtehelsæd

I ærter er produktionen fra blomstring og frem til vækststadium 78-80 næsten af samme størrelsesorden som i korn. I ærtehelsæd er udbyttet og foderværdien højest i vækststadium 78-80.

Tidspunkt for ensilering

1. Vårbyg og vinterhvede

Byg og hvede ensileres, når kernen er dejagtig, og man med to fingre, men med lidt besvær, kan klemme kernen sammen som valset korn (vækststadium 83-85). På det tidspunkt er øverste tredjedel af strået normalt grønligt og nederste to tredjedele af strået gult. Dette tidspunkt indtræffer normalt fire til fem uger efter begyndende skridning i vårbyg og fem til seks uger efter begyndende skridning i vinterhvede.

Kornhelsæd høstes direkte på roden med en finsnitter påmonteret et helsædsbord. Ved skårlægning kan kernerne blive for tørre/hårde i løbet af en til to timer.

2. Byg/ærtehelsæd

Byg/ærtehelsæd med moderate mængder ærter ensileres, når kernen i byggen er dejagtig og med besvær kan trykkes sammen. Det vil sige fire til fem uger efter byggens begyndende skridning. På dette tidspunkt vil ærterne være grønne og hovedparten af bælgene udviklet. Indholdet af tørstof vil normalt være omkring 30 pct.

Byg/ærtehelsæd med stor ærteandel (over 50 pct.) høstes, før afgrøden går i leje og ødelægges udlægget.

Byg/ærtehelsæd høstes direkte på roden med en finsnitter påmonteret et helsædsbord. Byg/ærtehelsæd kan også skårlægges med en skårlægger uden crimper eller en "rapsskårlægger".

3. Ærtehelsæd

Ærterne skal ensileres, inden de går i leje. Vær opmærksom på, at varme let får ærterne til at lægge sig hen ad jorden, også selv om vandforsyningen er i orden.

Udbytte og foderværdi er højest i ærtehelsæd i vækststadium 78-80. På det tidspunkt er de nederste bælg i fuld størrelse, og frøene i disse er dejagtige.

Skal ærterne ensileres alene, er det vigtigt, at man er opmærksom på tørstofprocenten ved høst. Er afgrøden for fugtig, skårlægges og fortørres den inden ensilering.

Ærtehelsæd skårlægges med en skårlægger uden crimper eller en "rapsskårlægger" til fortørring, og tørstofprocenten må gerne være 35 til 40 pct.

Pas på udlægget

Høstes helsæden i stærkt solskin, og der samtidig er tørke, er der stor risiko for, at udlægget ødelægges. Er der mulighed for vanding, kan udlægget reddes, hvis der vandes fire til fem dage før høst af helsæd - og igen umiddelbart efter høst af helsæd.

Skadedyr

For at begrænse risikoen for angreb af bladrandbiller på det nye udlæg af kløver efter ærter og byg/ærtehelsæd kan man gøre følgende:

- Fremryk høsttidspunktet en til to uger før optimalt høsttidspunkt.
- Afsæt en højere stub, så der afklippes færre kløverblade, det vil sige 10-12 cm's stubhøjde.

Især på de økologiske bedrifter, hvor der ikke er mulighed for bekæmpelse, skal man være opmærksom på ovenstående, da bladrandbiller kan være

totalt ødelæggende for det nye udlæg af kløver.

Straks efter høst af helsæden:

- Vurdér udlægget og evt. behovet for isåning af græsfrø.
- Angreb af bladrandbiller og behov for bekæmpelse vurderes. Bekæmpelsestærsklen er afhængig af kløverens udvikling. På små kløverplanter er den vejledende bekæmpelsestærskel 20 pct. angrebne planter. Der er givet en off-label godkendelse til anvendelse af Fastac i lucerne og kløvergræs efter høst af dæksæden. Der anbefales omkring 0,15 l/ha (max. dosis er 0,225 l/ha). Sprøjtefristen er 14 dage.

Det er meget vigtigt, at der er en aktiv bestand af kløver i de kommende arealer med kløvergræs, da kløver sammen med moderate mængder kvælstof udgør en stor del af produktionsgrundlaget i de danske græsmarker.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.